

De weider, de opstaller en de stalvoederaar. Alle drie zijn ze volop met gras en grasland-management bezig. Op zeer uiteenlopende manieren om hun systeem optimaal te laten renderen. In dit artikel schetsen de melkveehouders Kees Broersma, Arent de Weerd en Patrick Hoefmans wat daarbij voor hen succesfactoren zijn.

De afwegingen die zij maken, zijn deels gebiedsgebonden.

Dat lijkt ook een van de sleutelfactoren naar succesvol een systeem uitoefenen: inspelen op de omstandigheden van het bedrijf en daar bewust op anticiperen.

tekst **Sjoerd Hofstee**

Ondernemers spelen in op eigen

Succesfactoren vo

Kees Broersma: 'Succesvol beweiden vereist steeds

WEIDEGANG – Kees Broersma in het Friese Jistrum levert dit jaar ruim 2,3 miljoen kilo melk aan de fabriek. Hij weidt zijn koeien desalniettemin op de 60 hectare grasland die daarvoor ter beschikking is. Een keuze uit economische overtuiging. 'Wij werken hier met kleine percelen. Daar hoeft je niet met grote machines aan de slag te gaan. Ons mechanisatiepark is daarom eenvoudig en bestaat uit klein spul', geeft hij aan.

Mede door deze keuze houdt Broers-

ma de bewerkingskosten beperkt tot 12 cent per kilo melk: 2 cent voor mechanisatie, 4 cent voor loonwerk en 6 cent voor arbeid, rekent de ondernemer voor.

'Bij onze intensiteit zijn de beweidingverliezen relatief hoog. De weidepremie dekt die verliezen.'

Wat zijn succesfactoren bij beweiden? Broersma twijfelt niet: 'Jongvee moet je leren beweiden, je moet altijd tien dagen vooruitdenken, je moet vasthouden aan je systeem, maar steeds bijschaven waar nodig en je moet accepteren dat de produc-

Arent de Weerd: 'Tijdig beginnen met stalvoeren

STALVOEREN – Hij had al wel 'los' gewild met het voeren van vers gras. Maar de snede is Arent de Weerd, als we hem eind maart spreken, nog net te licht. Tijdig beginnen is wel zijn credo. 'Groeitrappen aanleggen bepaalt het succes van stalvoeren', is de overtuiging van de ondernemer uit Bruchterveld (Overijssel).

De Weerd gebruikt in totaal zo'n acht tot tien hectare grond voor stalvoeding. Later in het zomerseizoen is dat wat meer. 'Je moet steeds weer terug-

komen in hetzelfde perceel en dan dezelfde route proberen te hanteren.'

De nu 120-koppige melkveestapel van De Weerd blijft tegenwoordig op stal. Als het stalvoeren begint in april, is het 20 kilo mais en verder vers gras wat de pot schaft. In de nazomer en herfst wordt het aangevuld met hooi.

Het rantsoen blijft tot laat in de herfst hetzelfde. Dat is de periode waarin vers gras voeren volgens De Weerd het meeste oplevert. 'Als je schoon land hebt, kun je in de herfst de koeien met dit systeem nog

Patrick Hoefmans: 'Kunstmestgift voor de eerste

OPSTALLEN – Inspelen op de weersomstandigheden, alle drijfmest voor half juli aanwenden en de natuur een handje helpen door zomers te beregenen. Dat noemt Patrick Hoefmans uit het Noord-Brabantse Alphen succesfactoren voor goed graslandbeheer.

Hoefmans melkt zo'n 170 koeien en houdt deze het jaar rond op stal. Bij het bedrijf hoort 52 hectare grond waarvan 40 hectare grasland. Het opstallen betekent niet dat het gras minder aandacht krijgt. De droge zandgrond vraagt daar ook om.

Vochtvoorziening is daarbij essentieel en een echte succesfactor. 'Beregenen we niet, dan stokt de mineralisatie absoluut.' Daarbij komt dat Hoefmans vooral werkt met jong grasland. Graspercelen ouder dan drie jaar komen bij hem bijna niet voor. 'Dat is niet specifiek een managementkeuze om extra opbrengst te creëren, maar vooral noodzaak. We hebben hier al jaren veel last van engerlingen, dus moet ik wel. Bestrijden helpt niet afdoende.'

Een bijkomend voordeel noemt Hoefmans de extra kwaliteit in de graskuil. 'Voor-

gebied en grondsoort voor optimaal graslandgebruik

or goed grasland zeer divers

tien dagen vooruitdenken'

tie in de zomer soms onder druk komt te staan', stelt hij resoluut.

De melkproductie bij Broersma ligt zomers boven de 30 kilo per dag. Het jaar rond is deze ruim 9000 kg met 4,65% vet en 3,68% eiwit. 'Daarvoor voeren we wel iets meer krachtvoer bij', geeft de ondernemer toe, die zijn koeien sinds twee jaar acht uur overdag weidt. Daarvóór ging het koppel ook 's nachts naar buiten.

De droge koeien weiden ook. Die lopen op natuurland. Daarvan beheert Broersma zo'n 33 hectare. Daarnaast teelt hij 33

hectare mais en ligt er grasland op afstand. Het totale bedrijfsareaal bedraagt zo'n 190 hectare. 'Van het natuurland maken we ook hooi. Door dat zomers te voeren naast het weidegras houden we de gehalten mooi op peil en de koeien gezond.'

De ondernemer wijst op het belang van een smakelijk grasaanbod. 'Ik kijk altijd naar de kleur van het gewas. Is het te licht van kleur, dan wordt er een beetje bij bemest. Dat doe ik vanuit ervaring, op gevoel. Normaal gesproken zeg ik dat je van gevoel geen rekeningen kunt betalen, maar hierbij moet je wel.'

essentieel om goede groeitrappen aan te leggen'

een smakelijk en kwalitatief hoogwaardig product leveren. Daarmee besparen we op eiwitrijke brok. Hoeveel precies? Dat durf ik niet te zeggen. Dat varieert ook nogal per jaar.'

Het is volgens De Weerd belangrijk om de stikstof goed te verdelen. Om op de percelen voor stalvoeren wat meer te kunnen strooien, bemest hij op acht hectare ander grasland duidelijk minder. Daar weidt hij de pinken op. De kunstmestgift op de andere percelen beperkt hij voor de eerste snede tot maximaal 250 kilo KAS.

'Na de eerste snede strooien we steeds weer een beetje na elke snede. Drijfmest blijven we verdelen tot begin augustus. Met de loonwerker heb ik de afspraak dat hij het land bemest zodra er zo'n 2 hectare kaal is.' Om de groei erin te houden in droge zomers beregent de veehouder ook.

De Weerd past wisselteelt toe. Bij herinzaai is het echter geen 'turbogras' dat in de grond komt, maar BG3. 'Dat bevat het beste. Tetra's en Italiaans raaigras lijken mooi, maar vallen uiteindelijk vaak tegen als je kijkt wat je er kwalitatief en kwantitatief voor terugkrijgt.'

snede over twee strooibeurten verdelen'

heen was het voor ons lastig boven de 900 vem in een kuil te krijgen, nu gaat onze eerste snede vaak richting de 1000 vem.'

Als extra succesfactor voor goed graslandmanagement op zijn bedrijf noemt Hoefmans nog een ander element: het verdelen van de kunstmestgift voor de eerste snede in twee porties. 'Hiermee houden we het ruw eiwit in de kuil beter op peil als de oogstsnede erg zwaar wordt. Vorig jaar probeerden we dat voor het eerst. Bij een extreem zware snede van 5,5 ton droge stof behaalden we toch nog 143 gram ruw eiwit.'

Hoefmans strooit de tweede portie wanneer er tussen de 1200 en 1500 kilo droge stof groeit. Dat is volgens de ondernemer het moment dat het gras nog bereiden kan worden zonder dat het schade oploopt.

Om echt succesvol te zijn met het grasland noemt Hoefmans inspelen op de weersomstandigheden doorslaggevend. 'Vorig jaar hadden wij een zeer zware eerste snede. Maar we hebben bewust op goed weer gewacht. Doe je dat niet, dan kost dat zeker weten kwaliteit. Van de eerste snede moet ik zeven maanden voeren, daarmee neem ik geen risico.'

